

Usona Esperantisto № 2021:5 (sep-okt)

Anoncoj

Rafa NOGUERAS gajnas en la Belartaj Konkursoj; Rezultoj de la dua Usona Bona Filmfestivalo; Monda Verka Monato; Alvoko al BK-2022

El la Iso al la Oso

de la prezidanto • Filipo DORCAS

Ni moviĝas kune el la pasinteco kaj en la estontecon.

Forestis

senintenca esperantaĵo • Brandon SOWERS

Ĝi forestis, sed feliĉe ĝi revenis.

De la estraro

Dumonataj raportoj de la Direktoroj kaj aliaj estraranoj.

Kiel valoras partopreni en ILEI kaj UEA?

leterkesto • Mark HAMME

Kie estas la "interna ideo" inter la plejparto de la esperantistoj, la ĉefaj kaj subaj organizaĵoj, kaj iliaj membroj? Krom helpo fare de kelkaj individuoj, mi ne vidas tion.

Bimonthly expense report

de la centra oficejo • Vilĉjo HARRIS

Expense report from the Central Office for August and September.

Esperantaj libroj en via publika biblioteko

informado • Timoteo RICE

Se via publika biblioteko ne havas librojn pri Esperanto, kion vi povas fari?

Eterna

mikronovelo • Jorge Rafael NOGUERAS

Antaŭ multaj jaroj, kiam mi estis tre juna, mi hazarde malkovris, ke mi kapablas transformiĝi en ion ajn.

You don't have to be Sun freakin' Tzu

traduku! • Hoss FIROOZNIA

Ĉi-numere ni tradukas el la angla en Esperanton. Ni prezentas respondojn al la defio de Max BROOKS, kaj novan defion el ...

La terura ekkrio

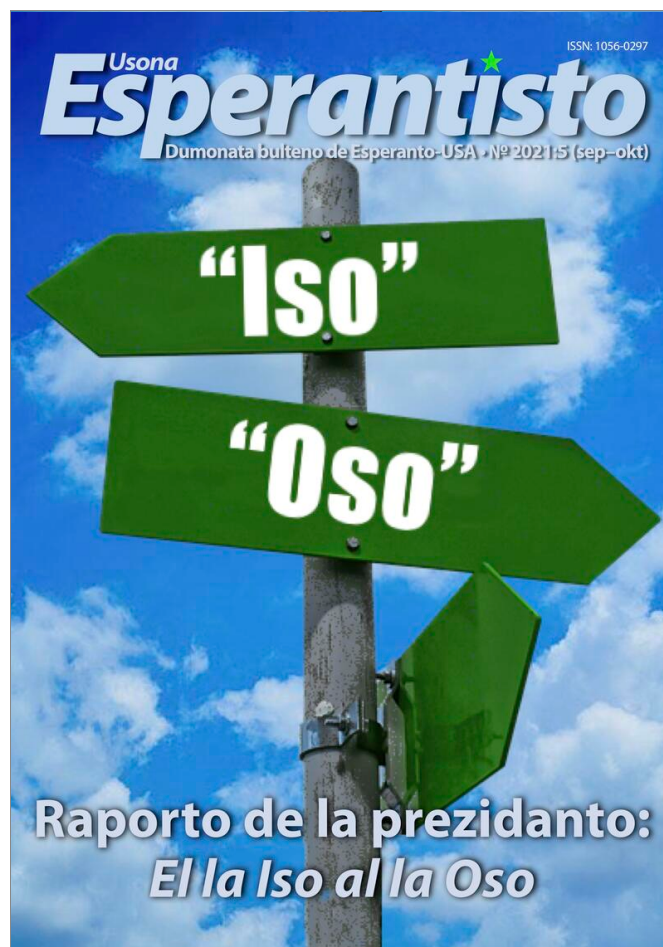
el la arĥivo • Henry William HETZEL

Mi ofte aŭdas, "Esperanto estus alpreninda afero se ĉiu persono ĝin alprenus." Tio min ridetigas kaj mi ĉiam rememoras fabelon kiun mi ie aŭdis ...

La vivo de Peĉjo

ŝercoj • Timothy BORONCZYK

La dek-sepa en serio de Timothy BORONCZYK.

Anoncoj

Usonano gajnas en la Belartaj Konkursoj

19-an de Septembro la Komisiono de la Belartaj Konkursoj de UEA (BK) diskonigis la rezultojn de la 72-a okazigo en **premifesto elsendita pere de YouTube** <<https://youtu.be/NE1Ye1eh6o4>>. La BK-feston kungvidis Miguel Gutiérrez ADÚRIZ (Liven Dek) kaj Miguel FERNÁNDEZ, respektive Sekretario kaj Prezidanto de la Belartaj Konkursoj. En la BK partoprenis absolute rekorda nombro de 186 verkoj el kvin kontinentoj.

En la subbranĉo “Mikronovelo” juĝis Giulio CAPPA, Tim WESTOVER, kaj Trevor STEELE. Partoprenis 45 verkoj de 27 aŭtoroj el 16 landoj. La unua premio estas aljuĝita al *Mia sozio* de Jorge Rafael NOGUERAS el Usono.

La **plenaj rezultoj** <<https://uea.org/gk/980>> de la konkurso troviĝas rete. La premiitaj verkoj aperos baldaŭ en *Belarta Rikolto 2021*, eldonota de **Mondial** <<https://librejo.com>>.

Rezultoj de nia dua filmfestivalo

En Oktobro ni anoncis rezultojn de la dua *Usona Bona Filmfestivalo*, en kiu partoprenis konkursantoj tra la mondo. Entute oni kontribuis 20 filmojn.

Same kiel ni faris pasintfoje, ni aldonis kroman premion “elekto de la spektantaro” surbaze de voĉdonoj en YouTube.

La unuaj tri gajnintoj ĉi-foje estis *La Rakonto de Kamanĉile kaj Paŝon* de Anne Frances CALCETA, *Kie Estas Mia Ĉapelo* de Greg KIRCHMAIER, kaj *Perdita en la Arbaro* de Serge RUSAKI. Ili ricevis 300, 200, kaj 150 usonajn dolarojn, respektive. La plena listo de premiitoj aperas en nia retejo, kaj **ludlisto de ĉiuj konkursaĵoj** <<https://bit.ly/3jfv0LY>> estas videbla en YouTube.

Verku kun ni en Novembro!

Ĉu vi ĉiam volas ekzerci viajn Esperanto-verk-muskolojn, sed ne certas kiel komenci? Ĉu vi jam verkemas, kaj serĉas komunumon bonveneman kaj kunlaboran? Aŭ ĉu vi supozas, ke vi havas tro da truoj en via kalendaro por Novembro kaj volas plenigi ilin?

Se vi respondis jese al unu el tiuj demandoj, vi estas bonvena partopreni en la unua MoVeMo (Monda Verka Monato)! Inspirita de la projekto *Nanowrimo* (*National Novel Writing Month*), pluraj esperantistoj kreas siajn proprajn defiojn por Novembro: mikronovelojn, poemojn, tradukojn, eventuale eĉ unu aŭ du romanojn – ne gravas la ĝenro, nur ke vi pretas verki aŭ traduki almenaŭ iomete ĉiutage en Novembro.

Se vi jam havas projekton en via menso aŭ sur via tablo, jen la perfekta oportuno ellabori ĝin kun aliaj. Ni dividos kuraĝigojn, kaj havos malformalan renkontiĝon ĉiusabate, kie vi povos babili kun viaj samdefianoj.

Interesatoj informiĝu pli ĉe **bobelarto.ink** <<http://www.bobelarto.ink>>, aŭ anoncu sin al bobelarto@gmail.com.

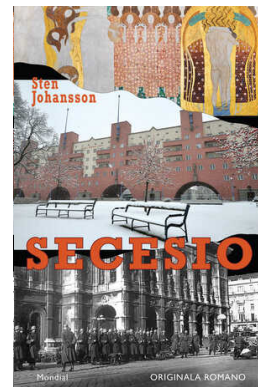
— Brandon SOWERS

Nova libro de Mondial

Jam denove aperas originala romano de Mondial, kaj denove de la nelacigebla Sten JOHANSSON.

La titolo estas *Secesio*, kaj tiel priskribas ĝin la eldonejo:

La romano rekondukas nin al la tumultaj intermilitaj dek jaroj 1925 ĝis 1935 en Aŭstrujo, al la bataloj de politikaj

grupiĝoj kaj la klopodoj de artistoj en tiu tempo. Ĝi priskribas la evoluantan rilaton kaj vivojn de du virinoj en la aŭstria ĉefurbo Vieno: de Louise, aŭstra skulptistino el juda familio, kaj de Wilhelmine, nomata Willi, dana ĵurnalistino.

La libro, 254 paĝojn longa kaj mole bindita, estas havebla nun de **Mondial**

<<https://esperantoliteraturo.com/>>, **UEA**

<<https://bit.ly/31V6IkA>>, kaj **Amazon**

<<https://amzn.to/3C8LpZ5>>.

Alvoko al BK-2022

UEA invitas vin al partopreno en la 73-a okazigo de la Belartaj Konkursoj.

La rezultojn oni anoncos ĉeeste, kadre de la 107-a Universala Kongreso de Esperanto en Montrealo, se oni ĝin fine eblos okazigi, aŭ iam inter Julio kaj Septembro, kadre de virtuala BK-Festo. Kiel kutime, partopreno estas libera al ĉiuj kaj ne ligita al aliĝo al la UK. La konkursaĵoj devas esti neniam antaŭe publikigitaj en ajna formo, krom en la branĉo Infanlibro. Oni rajtas sendi maksimume tri konkursaĵojn por sama branĉo aŭ subbranĉo. Endas sekvi jenajn regulojn:

- Poezio: maksimuma longo ne fiksita.
- Prozo: maksimuma longo 200 x 65 signoj (kvino da paĝoj).
- Mikronovelo: (maksimuma longo 100 vortoj).
- Teatraĵo: maksimuma longo ne fiksita.
 - subbranĉo Monologo (unupersona teatraĵo) aŭ Skeĉo (unu- aŭ diverspersonaj): daŭro inter 10 kaj 15 minutoj.
- Eseo: teme ligita kun Esperanto aŭ kun la kongresa temo, proksimuma longo 400 x 65 signoj (deko da paĝoj).
- Infanlibro: originala aŭ tradukita libro por infanoj presforme aperinta en 2021. Aljuĝata estas nur unu premio.
- Kantoteksto: maksimuma longo ne fiksita.

La absoluta limdato por ricevo de konkursaĵoj estas la **31-a de Marto 2022**.

Oni sendu po unu tajpitan ekzempleron de ĉiu

konkursaĵo – krom en la branĉo Infanlibro – al Belartaj Konkursoj de UEA, ĉe Miguel Gutiérrez Adúriz, prefere retpoŝte al unu el jenaj adresoj: bk@co.uea.org, belartajkonkursoj@gmail.com, aŭ, se tio ne eblas, papere al la adreso: *los Coterios 1-C, 2 Izda, 390600 Muriedas; Cantabria; Hispanio*, indikante la elektitan pseŭdonimon por gardi la anonimecon de la aŭtoro. Por la branĉo Infanlibro oni sendu unu ekzempleron de la koncerna libro al la adreso de Miguel Gutiérrez Adúriz kaj tri ekzemplerojn al *Ionel Oneț, Centra Oficejo de UEA, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederlando*.

Plena regularo <https://uea.org/teko/regularoj/belartaj_konkursoj> troviĝas en la retejo de UEA.

Alvoko al IKU-2022

Kadre de la 107-a UK en Montrealo okazos la 75-a sesio de la Internacia Kongresa Universitato (IKU). UEA invitas

proponojn pri IKU-prelegoj, kiuj estu sendataj al la IKU-sekretario amri@huji.ac.il plej laste la **31-an de Januaro, 2022**. Lige kun la IKU okazos studsesio de Akademio Internacia de la Sciencoj (AIS). Kandidatoj por IKU-prelego povas samtempe proponi AIS-kurson, kiu konsistos el unu IKU-prelego, unu aŭ du kromaj prelegoj, kaj eventuale ekzameneto. Tiukaze bonvolu indiki, ĉu la IKU-propono estu konsiderata ankaŭ kiel AIS-kurso. Estas planate organizi la Montrealan UK hibride, do ankaŭ la IKU-AIS-prelegoj povas esti ĉeestaj aŭ virtualaj. La prelegoj estu pri interesaj, allogaj temoj kaj taŭgaj por klera publiko. Ĉiu propono enhavu mallongan resumon de la prelego kaj koncizan biografieton de la preleganto – sume ne pli ol unu paĝon. Aparte estas bonvenaj proponoj de personoj kiuj ne jam aŭ malofte prelegis en IKU.

La proponoj estos profesie prijuĝitaj de la IKU-komisiono. Tiuj kiuj ne estos elektitaj por la IKU, povos tamen esti konsiderataj por la Scienca Kafejo. Ĉiu preleganto devas esti kongresano kaj mem zorgi pri sia aliĝo.

Pliaj detaloj <<https://uea.org/kongresoj>>

/universitato> pri honorarioj kaj antaŭaj prelegoj kaj resumoj troviĝas en la retejo de IKU.

Hibrida Batalanto

Lastatempe de Vinilkosmo aperis nove elŝutebla kanto *Hibrida batalanto* de la brazila rokbanda *BaRok-Projekto*.

Jen kiel priskribas ĝin la eldonejo:

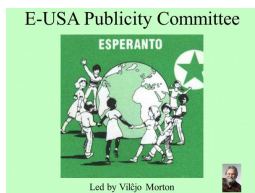

La prauloj rakontas ke iu junulo havas hibridan sangon, el kaj siaj blankaj parencoj kaj siaj indiĝenaj prapatroj. La verda flanko, la flanko de la arbaro, kriis pli laŭte, do li komencas la lukton por la indiĝenaj rajtoj! [...] Estas populara diraĵo “en Brazilo ĉiuj havas indiĝenan sangon ĉu en siaj vejnoj ĉu sur siaj manoj.”

Pliaj detaloj kaj elŝutligilo <<https://bit.ly/3FXqo66>> haveblas en la retejo de Vinilkosmo.

The E-USA Publicity Committee

In the preamble of the bylaws of Esperanto-USA we find the purpose of the organization: “to further education in, and dissemination of information about, the international auxiliary language Esperanto within the USA.”

The question is how to best disseminate that information in and after a pandemic using the tools of the 21st century.

To figure this out, a new group has formed under the leadership of Will Morton. Joining Will on the committee are Yvonne Morton, Phil Dorcas, David Wolff, Charles Germany, Alex Miller, and me (Chuck Mays).

The committee is starting with the task to determine where to focus our efforts. Although some in the group have experience with promotion, we know we don't have all the answers.

To be clear, this committee is to publicize Esperanto and not to write press releases for E-USA. It is a committee to find ways to promote Esperanto in the USA.

We need your ideas! You can help by:

1. Telling us what attracted you to start learning Esperanto.
2. Sending us your ideas for promoting Esperanto. (What has worked, what has not worked, what you think might work locally and nationally?)
3. Letting us know what you need to promote Esperanto in your location (financial, promotional materials, advice, etc.)
4. Advising us on groups that you think might be fertile ground and groups you are involved with (Amateur Radio, Chess, Mensa, Polyglots, Science Fiction, etc.)
5. Trying some of our ideas in the future and giving feedback.

Please send your thoughts and ideas to Charles Germany at cjgermany@gmail.com. We look forward to hearing from you.

— Chuck MAYS

El la Iso al la Oso

de la prezidanto • Filipino DORCAS

Lasta ĝisdatigo: 2021-10-18

Ĝefersono, Teksaso, 1873

Ĝefersono kaj Galvestono, Teksaso, estis la plej aktivaj urboj en Teksaso en la dek-naŭa jarcento.

Ĝefersono estis grava komerca centro pro sia fruktodona loko ĉe la Granda Kipra Marĉrivereto. Kargo estis transportita per riverboato inter Ĝefersono, Nov-Orleano, kaj Sankta Luiso per la Ruĝa kaj Misisipa riveroj. La urbestroj taksis Ĝefersonon la plej grava urbo en Teksaso. Ili opiniis, ke dum Teksaso kreskos, ankaŭ Ĝefersono kreskos. La riverboata trafiko estis grava por la tuta norda Teksaso. La kargo-vojo de Galvestono al norda Teksaso estis tro multekosta kaj postulis tempon por transporti kargon per vagonaroj kaj ĉevaloj. Galvestono estis la alia haveno sed situis centojn da mejloj sude de Ĝefersono proksime de Hjuston.

Tamen okazis defioj, kiuj tentis la viziulojn de la urbo pensi alimaniere.

Kiam estroj de la nova fervojo volis, ke la urbo konstruu stacidomon, la gvidantoj de Ĝefersono firme tenis sian saman opinion, ke la riverboatoj servos al ili pli bone. La gvidantoj rifuzis pensi alimaniere. Ili vidis neniun kialon ripari tion, kio ne ŝajnis rompita. Ili rifuzis konstrui la stacidomon fervojan.

La akvonivelo ĉe la Ĝefersonaj doko estis sufiĉe stabila pro digo laŭflue ĉe la Ruĝa Rivero. La lokaj

indigenaj homoj, la Kadaj indianoj, asertis, ke la digo estis tie jam jarcentojn. La graveco de ĉi tiu digo ne estis tuj evidenta al la tiutempaj inĝenieroj. Kelkfoje la inĝenieroj provis forigi la digon por permesi pli bonan akvofluon en la Ruĝa Rivero. Provoj malsukcesis forigi la digon, sed en 1873 la Korpuso de Inĝenieroj uzis novan eksplodaĵon, nitroglicerinon por finfine forigi la digon. Kio komence ŝajnis sukceso, poste montriĝis la falo por Ĝefersono. La akvonivelo en la Granda Kipra Marĉrivereto malpliĝis tiel, ke riverboatoj ne plu povis atingi Ĝefersonon.

Post tiu krizo Ĝefersono ne plu estis komerca centro. Ĝi havis nek fervojon nek riverboatojn por porti la varojn. Ĝefersono nun estas malgranda turisma urbeto kun 1915 homoj (laŭ censa takso de 2019), multe malpli ol la 7000 loĝantoj en 1870.

La urbestroj de Ĝefersono ne reagis al la novaj ŝancoj kiam la ŝancoj aperis. Ili restis kun siaj ekzistantaj pensmanieroj kaj vizioj de la pasinteco. Ili fidis la sukceson, kiun bonŝanco antaŭe donis al ili.

Historio estas plena de tiaj rakontoj, rememorigante nin hodiaŭ, ke ni devas serĉi niajn novajn ŝancojn kaj rimarki la pordojn, kiuj malfermiĝas al ni.

Sacramento, Kalifornio, 2002

La 50-jara jubileo de ELNA, la Esperanto-Ligo por Norda Ameriko (nun konata publike kiel Esperanto-USA) estis festita ĉe la Landa Kongreso en Sakramento. Ĝi estis grava festo okazinta en la regiono, kiun oni taksis la koro de la esperantistaro en Usono. Mi tiam ne sciis, ke mi ĉeestis inter estimataj laborkunuloj kiel Don HARLOW, Vilĉjo HARMON, Lusi HARMON, Dori VALLON-WHEELER, Kent JONES, Dorothy HOLLAND, Don HOPE, kaj D-ro Stanley DRAKE.

Don Harlow pelis nin pensi pri nova pensmaniero por la estonteco. Konsiderante ĉi tiun ideon, li kreis la interesan sloganon por tiu Landa Kongreso, "El la iso

al la oso”, kiu signifas “el la pasinteco kaj al la estonteco.”

Esperanto-USA, 2021

Kiujn lecionojn ni lernas per la nuna pandemio?

Kion signifas ŝanĝo de pensmaniero por Esperanto-USA? Kion subtenas por ni niaj tradicioj? Kion donas al ni la novaj ideoj kaj novaj teknologioj? Kiuj antaŭaj defioj restas, kiujn ni alfrontos? Kiujn novajn defiojn kaj ŝancojn ni alfrontas nun? Kion faras via loka klubo? Kion faras via fakgrupo (angle, *Special Interest Group*)?

Esperanto-USA estas via asocio por Esperanto en Usono. Kune kun via helpo, ni antaŭeniras kun novaj ideoj, pli ol nur Zoom-renkontiĝoj.

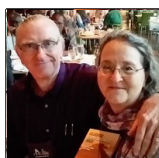
Vi jam sendube vidis iujn rezultojn de niaj filmaj konkursoj, la “Usona Bona Filmfestivalo”. Ni ankaŭ uzas la antaŭajn tradiciojn kaj iniciatojn, kiuj bone utilis al ni. Ni havas novan Reklaman Komitaton, pli aktivan Membrokomitaton, novan volontulan kunordiganton kaj novan komitaton pri financaj rimedoj. Ĉi tiuj teamoj renkontiĝas interrete monate aŭ eĉ ĉiusemajne por starigi novajn celojn kaj aktivigi novajn projektojn. Eble la plej granda nova projekto

estas la lanĉo de la fakgrupoj. Vi povas legi pli pri tio en ĉi tiu numero de *Usona Esperantisto* kaj ĉe nia retejo.

Kie vi volas helpi vian asocion? Retpoŝtu al ni. Se vi volas helpi en iu ajn el ĉi tiuj temoj, bonvolu retpoŝti al la kontaktulo por via ideo aŭ al membro de la estraro. Eble vi aktivigas sociajn komunikilojn. Eble vi verkis novaĵojn por la gazetaro. Ĉu vi jam laboris kun aliaj neprofitcelaj organizaĵoj?

Ni nun havas novajn generaciojn de viziuloj. Ni havas novajn kunlaborantojn. Ni estas Esperanto-USA. Senrigarde de via sperta nivelo kun neprofitcelaj organizaĵoj, senrigarde de via talento, sendepende de via nivelo de Esperanto-flueco, vi povas helpi al la Esperanta komunumo en Usono.

Estu parto de la novaj agadplenaj iniciatoj. Ni moviĝas kune el la pasinteco kaj en la estontecon, *El la Iso al la Oso*.

Filipo DORCAS

Filipo estas Prezidanto de Esperanto-USA. Li kaj lia edzino Elizabeto loĝas en Fort Worth, Teksaso.

<filipo@grupoj.org>

Forestis

senintenca esperantaĵo • Sowers BRANDON

Brandon SOWERS trovis por ni la jenan ŝildon de asocio pri arbaroj en Portugalujo. Supozeble la asocio estis for, iam. Ĉu en Hispanujo? Ĉu en Nov-Zelando? Neniu scias. Sed feliĉe ĝi jam revenis hejmen, kiam Brandon vizitis.

De la estraro

Lastatempaj projektoj

Charlotte estas Sekretario de E-USA. Oni povas kontakti ŝin ĉe liquidfireangel@gmail.com.

La mondo, kaj la vivo, plue frenezas. Ĉio iras bone ĉe mi, kaj pri mia laboro kaj pri mia edukado, dum mi lernas fari ambaŭ (kaj tamen trovi tempon por ripozi).

Mi lernas pli pri miaj lernantoj kaj pri mia laboro ĉiutage, kaj espereble, mi ankaŭ helpas miajn lernantojn lerni pli ĉiutage pri la angla kaj pri si mem, per niaj diskutadoj kaj lecionoj.

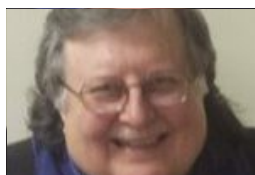
Mia nuna projekto rilate al Esperanto estas paroli kun la administrantoj de mia lernejo, kie mi laboras, kaj lerni de ili la procedon por aldoni novan kurson al la listo de opcioj por lernantoj ĉi tie. Mi tiam provos denove konvinki iun aldoni Esperanto-kurson kiel opcio por la lernantoj, ĉar mi forte kredas, ke ĝi inspirus la lernantojn, kiuj jam interesiĝas pri lingvoj, kaj helpus la lernantojn, kiuj devas forte batali por lerni eĉ sian propran lingvon. Dumtempe, malgraŭ tio, ke la vivo frenezas, mi tamen ĝuegas ĝin, kaj la senfinan lernadon, kiun ĝi alportas al mi.

— Charlotte BURTON, Sekretario

Special Interest Groups

Fred is one of the Directors of E-USA. You can contact him at f3meyer@gmail.com.

Esperanto-USA is launching a new service for members: listing contact information about Esperanto-related Special Interest Groups

(SIGs) in the USA on its website. We hope that this service will promote the use of Esperanto by American Esperanto speakers to discuss their favorite or common activities or concerns. Examples are a SIG for video game players, a SIG for vegetarian or vegan Esperantists, a SIG for handicapped

Esperantists, a SIG for charitable Esperantists, or a SIG for Esperantists who are members of Mensa. The possibilities are limitless.

To have your SIG listed on the Esperanto-USA website you will need to go the **Groups page** <https://esperanto-usa.org/groups> and follow the link to a Google form and fill in all the required fields there. Please note that some of the information you enter into the form will be public and other information will be used by the leadership of Esperanto-USA, but will not be made public. When you submit the form, a copy of your entry will be sent to the email address that you entered into the form. The submitted data will automatically be submitted to an Esperanto-USA coordinator for review. Once the coordinator has checked the entry, the public information submitted with the form will be listed on the Esperanto-USA website within 24 hours. Coordinators will also be the communications link between Esperanto-USA and American special interest groups. Feel free to contact me with any questions.

Esperanto-USA itself must remain neutral with regards to politics, religion, and socio-economic theory. Furthermore, Esperanto-USA reserves the right to not list any entry for any reason. This does not mean that we will not list religious or political SIGs. They will likely be listed as long as they are respectful to everyone both within their organization and outside their organization.

Esperanto-USA believes that SIGs will make Esperanto more interesting and useful to Esperantists in the USA. Just as we do for local groups, clubs, or associations, Esperanto-USA wants to support Esperanto-related special interest groups in any way we can. We feel that SIGs can help Esperanto and American Esperantists move forward.

— Fred MEYER, III

Board Meeting, September 11th, 2021

Ĉeestas

Filipo Dorcas, Alekso Miller, David Beck, Charlotte Burton, Fred Meyer III, Timothy Boronczyk, Tim Rice, Hoss Firooznia.

Ĉeestas sen voĉdonrajtoj

Vilĉjo Harris

Opening

The meeting is opened by reading the mission statement of Esperanto-USA. A quorum is declared. The previous minutes were approved automatically per procedures.

Action Item: Phil will research a list of current board procedures for online meetings and approval of minutes, to be sent out to members.

Reports

CO Report

All is going as expected.

Membership Committee

Meeting is scheduled for Tuesday night.

Treasurer's Report

The CO prepared a report on the budget to date. We are currently back in the positive, due to the standard arrival of expected dividends. The board inquires as to the nature of certain specific line items of expenditures from various funds, and the director of the CO responds as best he is able and prepares to send an email with more details.

Short Film Festival

Alex reports on the current status of our second film festival, the entries for which are due by tomorrow.

President's Report

See Appendix. The President is also looking to improve board efficiency by use of a spreadsheet shared among the board, which can include action items, responsible parties for committees, etc. **Action Item: All board members are to look at the links provided in the President's emailed report - both the task list, and the list of who is responsible for what.** Assume that the UK in Montreal will happen. If it is moved to virtual again, this is likely to be announced in Spring, but until then, we should expect it to happen and should prepare to attend. Our Landa Kongreso would occur during that event, and we are also expected to partner with KEA as hosts. We should expect to pay a fee for the use of meeting rooms. **Action Item: Phil needs to select a Komitatano A, and to determine what duties Komitatano A is expected to perform.** In the past, this has been done by Orlando Raola, who is now a board member, and his term as Komitatano A is expiring.

Old Business

Community Groups (Special Interest Groups)

The regional coordinators themselves will perform the duties regarding community groups. If a question arises as to whether a given group should be listed on the Esperanto-USA page, the listing will be forwarded to the Board, who will make the decision whether to approve or deny that listing. This is due to the fact that, while regional coordinators are appointed, the Board has been elected by the membership of Esperanto-USA. A form has been created for Community Group applications. Any submissions will automatically populate a spreadsheet. **Action Item: Fred will edit the Community Group form to use the term "Special Interest Group" instead.** **Action Item: Hoss will collaborate with Fred to add required extra column to the spreadsheet, so that new listings will not appear until the regional coordinators review and approve it.** **Once this column is added, Hoss will create a program to automatically populate a new "Special Interest Groups" page, which will appear under the "regional groups" tab on our website.** **Action Item: The Publicity Committee will create and enact a plan to advertise the launch of this new initiative.**

Responsible Parties List

A discussion arises of how to best post our Responsible Parties List (mentioned in the President's report), and how to best keep this list updated. This list would be primarily used internally by the board and the CO, so that we can make sure tasks are being directed to the appropriate people, and that tasks are not being doubled unintentionally. In order to have maximum transparency, we will also put a version of this online, so that members can see to whom they should direct inquiries on various topics.

Fundraising/CRM

See Appendix for results of voting on a price change in the store. Basically, for members, nothing will change about pricing, but non-members will see a slight increase in pricing for certain tangible items from our store. Tim reminds the Board that membership and fundraising are the role of the entire organisation, not just a certain committee, and that relationship-building is an important part of that. He encourages all Board members to continue to be active in any way we can as a part of the Esperanto community around us, and to encourage those we know to become members. A discussion is raised of whether to keep the \$5 introductory membership level or present a proposal to the members suggesting that membership level be removed. A discussion is raised of whether to speak in the Duolingo communities regarding the value of the introductory Esperanto-USA membership. A discussion arises of what services should be restricted for members and which should be available to all people in order to best promote membership.

Appendix A: President's Report

1. Who does what? (following the excellent ideas from Hoss on this topic).

- a. Task list internal to the board.
 - i. Editable by any board member.
 - ii. Current tasks, status due dates, and what depends on what else.
 - iii. Link in separate email to the board and CO.
- b. Who is responsible for various committees and projects.

2. Pri la UK en Montrealo.

More and more, it looks like the Delta and Mu variants are threatening the return to “normalcy.” However, we have the right to proceed with plans for the UK. It is usually in the early spring that a go-no go decision is made by UEA on cancellation.

Our participation in that UK is at several levels:

- a. Personal: We should attend and we should encourage members of EUSA to attend.
- b. Our LK: We should plan the necessary meetings at the UK for our own Landa Kongreso.
- c. Our help: We should encourage members of EUSA to help out before, during, and after the UK as much as possible. What this looks like will become more apparent as the dates approach.

The cost for our meeting rooms at the LK depend on what we want to reserve. We might possibly have:

- a. Board meeting
- b. Solema Malfermo for EUSA (separate from the Solema Malfermo of the UK itself)
- c. Business meeting #1
- d. Business meeting #2
- e. Solema Fermo for EUSA (separate from the Solema Fermo de la UK)

Each of these can have its own requirements for number of seats and technology requirements.

We are to submit our request to Jxenja Amis and their organizers, and they will give us costs.

3. I need to select / appoint / recruit our representative to UEA for “Komitato A”. This post has been filled in the past by Orlando Roala (previous president of Esperanto USA). Orlando is now on the board of UEA, and feels he can no longer serve also as the rep from the USA. I as chief delegate to UEA have a slightly different role in UEA. I am mainly responsible for leading the other UEA delegates in the USA, and the committee A rep is responsible for being our voice in UEA. It is my job as president to name the committee A rep, and must do this prior to the UK in 2022.

4. Community Groups / Special Interest Groups

- a. Status, needs to move forward. No obstacles in sight.
- b. Remaining tasks will be found in our task list, with

dependencies and assignments.

- c. What should the name be? “Community Groups” was my suggestion for supporting the suggestion by ESF. We are free to use whatever name we choose.

Appendix B: Slack activity

Timoteo Boronczyk: The Membership Committee is also asking the Board to approve increasing price of items in the retbutiko for which the discount can be applied by 5%. This potentially increases revenue from the store with non-member purchases and offsets any financial concerns of the previous proposal. I motion again.

Charlotte Burton: I second.

Jane Shevtsov: Jes

Filipo Dorcas: Jes. And I call for the vote.

Charlotte Burton: I vote yes.

Hoss Firooznia: Yes.

Alekso Miller: Yes

Timoteo Boronczyk: do I vote for my own? If so, yes.

Filipo Dorcas: I declare that the motion passed.

Board Meeting, October 9th, 2021

Ĉeestas

Phil D., Fred M., David B, Hoss F., Jane S., Tim R., Alex M. (Joined for the last 10 minutes).

Ĉeestas sen voĉdonrajtoj

Bill H.

Komenco

Call meeting to order. Tim Rice is acting secretary for the meeting and will post the notes for the board afterwards. Mission statement. Quorum not present. Minutes approved automatically.

Reports

Central office report

All in order. The printed membership list has been mailed. A link was included in the printed list to further resources online.

Treasurer's report

Quarterly reports have been received and forwarded. \$1701 positive balance.

Discussion regarding publishing quarterly fund balances on the website. This has been done in the past. Hoss F. has volunteered to inform managers directly.

Quorum reached with arrival of Jane S.

Bill H. has let the company interested in one of the

properties in TX know that their records are incorrect according to TX state records. We have also offered the other property to them. They have not responded as of this time.

President's report

Publicity committee will be focusing on communicating about EO to non-Esperantists. Publicity committee will not be responsible for fundraising. Focus will be made on getting the message right. Focusing on facts instead of myths.

Discussed including details about Publicity committee and Special interest groups in Usona Esperantisto.

Phil D. requested ideas regarding special interest groups about creating and maintaining special interest groups. (With reference to MENSA and UEA experience)

Action item: Phil will send MENSA special interest group handbook to board.

Video Contest

Video contest is still open for voting. UEA did not post information about it. Should have sent to relevant special interest groups.

For contests in the future, communicate more on all channels.

Timing is naturally disjointed in the group due to the pressures of life. We are improving our coordination on slack. Board is advised to keep up with Slack channels to stay up to date, read meeting minutes when posted, and to keep one another accountable on completing tasks. See the attached president's report.

This year has been more active than last year, which was more active than years past.

UK Montreal Publicity

Discussion regarding sending stickers about the UK in Montreal with printed material. Challenges include there being only a small number of copies of Usona Esperantisto being delivered in physical form.

Bill H. idea: put the stickers on the Esperanto-USA store with no shipping cost, with Esperanto-USA absorbing shipping costs.

Phil D. suggests sending to regional coordinators to send to local groups that request them.

Bill H. suggests sending an email announcing availability.

Action: discuss with regional coordinators , set price for Esperanto-USA retbutiko, start campaign asking people to post pictures where they stuck them.

Phil D. talk with William M. regarding meeting

times for social media group. Talk with Jane. S as well.

Completed items listed in Agenda minus farendaj agadoj

Hoss F. and Fred M. are done with the special interest groups spreadsheet. Verbal agreement to have fields filled in Esperanto.

Action item: write announcement of special interest groups for website.

Clarified which form to use for testing the system. Individuals will be able to fill out a form that with approval will be posted to the website.

Clerical Matters, Video Discussion

Alex M joined the meeting at 1:50pm. He had not received the email with the invite as a reminder the day before. We found that he had accidentally not been added to the Groups email list and received an invitation to join that before the meeting was over.

Action item for Bill H.: send Alex M. the link to make sure that he is able to see board communications.

Discussed more participation in making videos. Alex encouraged the board members to appear in future announcement videos, both to vary up whose face appears on the channel all the time and to slowly improve the quality of videos made by other directors through practice and trial and error.

Appendix: President's Report

The Publicity Committee

William Morton is steering the Publicity Committee into a focused subset of our overall publicity vision. It is inspiring to see the attention to detail that the committee is giving attention to. The Publicity Committee is focusing on making Esperanto known to the non-Esperanto public. Publicity for the membership campaign will remain with the Membership Committee. Publicity for fundraising will remain with the finance and resource team. The Publicity Committee intends to meet weekly. The team feels driven to get these messages right, so that we can attract new and genuine participants into the Esperanto community in the United States.

Kudos to Vilêjo Morton for this important groundbreaking effort.

SIGs

Special Interest Groups need to launch within a few days if we are to announce the launch in the coming issue of *Usona Esperantisto*. What steps remain?

1. Do we have all the pieces defined? 2. Do we have the

procedures defined? 3. Do we have the spreadsheet that will be used to drive the webpage? 4. Do we have the webpage? 5. How soon can we do a launch?

Video Contest

Kudos to Alex Miller, the judges, and the video team. We look forward to 2022.

Delegation, Cooperation, Timing, and Patience with one another

I want to thank this board of directors for the patience we show for one another. Even when we are on the same page with great common visions, we sometimes differ on timing. The frustrations teach us patience, which we have certainly showed for one another. When one of us has a dream of what should happen next, we sometimes think it should happen right then, especially when the ball is in somebody

else's court. All this cooperation and communication is something we realize we are getting better at, step by step, especially on Slack.

We are getting better at delegating tasks to committees, most recently to the Membership Committee and the Publicity Committee. We do trusted work. That means we trust our committees to do faithful work and that we ourselves in the Board of Directors do work that our members can depend on.

Thank you, Fred, Tim B., Tim R., Alex, Charlotte, Jane, and Brian for your good work. Special thanks go out to Hoss for the excellent issues of *Usona Esperantisto*, and to Dave Beck for most excellently fulfilling the responsibilities of Treasurer.

Amike, filipo
Phil Dorcas, president, Esperanto USA, filipo@grupoj.org

Kiel valoras partopreni en ILEI kaj UEA?

leterkesto • Mark HAMME

Kiam mi esperantistiĝis, bonkora esperantisto donis al mi jarlibron, kaj mi skribis al UEA kaj ILEI multfoje pri mia deziro iĝi diplomita instruisto de Esperanto. Sed ili neniam respondis! Do mi daŭre skribis al la estroj ekde tiam ĝis nun, sed ili neniam respondas! Mi telefonis al multaj estroj de diversaj fakaj grupoj, sed ili neniam helpis min pri tio, kvankam ili helpas al senmonuloj pri ekzamenado kaj diplomiĝo. Mi skribis al ĉiu (eble 100) landaj asocioj, serĉante plumamikojn, sed nur 3% respondis. Cetere, nur 5% de la fakaj grupoj respondis. Ŝajne ILEI, UEA, kaj iliaj estroj montras nerespondecan ekzemplon.

Do, kiam mi finfine akiris iomete da mono, mi membriĝis en ILEI kaj UEA (en Aprilo, pere de Esperanto-USA), ĉar alimaniere mi ne povintus aliĝi,

ĉar ili neniam respondas. Sed ILEI neniam sendis ion ajn al mi, kaj mi ne scias, kiel kontakti ilin sen la sama nerespondo. Intertempe la revuoj de UEA fieras pri helpo al senmonuloj pri ekzamenado kaj la “Fondaĵo Canuto” – mi povintus partopreni en tio kiam mi estis senmona, sed partopreno estas nebla, ĉar oni NENIAM respondas.

Do, mi forĵetis monon al ILEI, ĉar neniu kontaktis min, nek letere nek revue. Ĉu ekzistas iu, kiu: 1) helpus min pri kursmaterialoj kaj papera ekzameno, ĉar mi ne havas aliron al Interreto? Mi pagus pli da mono por fari tion! aŭ 2) revenigus mian monon?

Kie estas la “interna ideo” inter la plejparto de la esperantistoj, la ĉefaj kaj subaj organizaĵoj, kaj iliaj membroj? Krom helpo fare de kelkaj individuoj, mi ne vidas tion. Ĉu miaj lernantoj spertos la samajn problemojn?

Oni povas skribi al Mark ĉe lia poŝtadreso: Mark Hamme #33391-379 / USP / P.O. Box 24450 / Tucson AZ / 85734

Bimonthly expense report

de la centra oficejo • Vilĉjo HARRIS

For brevity, only expenditures of \$10 or greater are listed. Contact the Director of the CO at info@esperanto-usa.org if you have suggestions for making future reports more informative. Please note that expenses from our **Restricted Funds** <<https://bit.ly/3LzL1LK>> are **not** determined by the CO, and all questions regarding these funds should be directed to their respective managers.

DATE	PAYEE	AMOUNT	ACCOUNT	MEMO
2021-08-02	BOA CC 7572	10.00	Internet Access	ttt website
2021-08-02	BOA CC 7572	25.95	Internet Access	Dreamhost
2021-08-02	BOA CC 7572	27.14	Telephone/Fax	800 number
2021-08-02	BOA CC 7572	27.38	Telephone/Fax	AT&T
2021-08-02	BOA CC 7572	40.00	Credit Card Expenses	Payflow
2021-08-05	ENDICIA	83.27	Catalog Service Postage	
2021-08-05	ENDICIA	216.73	Bulteno - Print & Post	2021:3
2021-08-05	ONLINELABELS	10.00	Bulteno - Print & Post	labels for newsletter
2021-08-12	Federal & State Payroll Taxes	185.97	Payroll Tax Expense	Employer taxes
2021-08-12	Federal & State Payroll Taxes	715.60	Salaries	Employee taxes
2021-08-12	HARRISWB	1715.38	Salaries	payroll
2021-08-16	ENDICIA	15.95	Catalog Service Postage	monthly charge
2021-08-16	UPS	17.45	Cost of Catalog Sales	packing material
2021-08-20	ADP	55.36	Payroll Fees	fees
2021-08-20	GRUBB & ELLIS MGMT. SERV	238.06	777 Fund Expenses	Esperanto Office- Desk Space C-D4
2021-08-31	PAYPAL	54.75	Credit Card Expenses	Fees
2021-09-03	BOA CC 7572	10.95	Internet Access	Dreamhost
2021-09-03	BOA CC 7572	20.00	Internet Access	ttt website
2021-09-03	BOA CC 7572	27.14	Telephone/Fax	800 number
2021-09-03	BOA CC 7572	27.38	Telephone/Fax	AT&T
2021-09-03	BOA CC 7572	40.00	Credit Card Expenses	Payflow
2021-09-03	BOA CC 7572	44.99	Office Expenses	AVIRA anit-virus
2021-09-06	GRUBB & ELLIS MGMT. SERV	238.06	777 Fund Expenses	Esperanto Office- Desk Space C-D4
2021-09-14	ENDICIA	15.95	Catalog Service Postage	monthly charge
2021-09-14	UEA-V	5000.00	UEA konto	al ELNA-konto elna-w - 4204.96 EUR
2021-09-15	Federal & State Payroll Taxes	185.97	Payroll Tax Expense	Employer taxes
2021-09-15	Federal & State Payroll Taxes	715.60	Salaries	Employee taxes
2021-09-15	HARRISWB	1715.38	Salaries	payroll
2021-09-18	ADP	55.36	Payroll Fees	fees
2021-09-22	ENDICIA	300.00	Catalog Service Postage	postage
2021-09-24	UEA-V	4000.00	UEA konto	al ELNA-konto elna-w - 3392.31 EUR
2021-09-30	BOA CC 7572	10.95	Internet Access	Dreamhost
2021-09-30	BOA CC 7572	27.14	Telephone/Fax	800 number
2021-09-30	BOA CC 7572	27.38	Telephone/Fax	AT&T
2021-09-30	BOA CC 7572	31.65	Member Mailing Expenses	9x12 envelopes for memberlist
2021-09-30	BOA CC 7572	36.06	Office Expenses	various office supplies
2021-09-30	BOA CC 7572	40.00	Credit Card Expenses	Payflow
2021-09-30	RAND PRINTING	252.15	Bulteno - Print & Post	UE 2021:4
2021-09-30	PAYPAL	44.34	Credit Card Expenses	Fees

Esperantaj libroj en via publika biblioteko

informado • Timoteo RICE

Laŭ la sistemo Dewey, libroj pri lingvo troviĝas en la fako 400. Pli precize, libroj pri lingvoj artefaritaj estas en la fakero 490. Se ekzistas libroj pri Esperanto en la publika biblioteko plej proksima al vi, ili eble estas la lastaj en sia breto.

Se via publika biblioteko ne havas librojn pri Esperanto, kion vi povas fari?

Eble via unua impulso estas akiri librojn kaj donaci ilin al la biblioteko. Tio helpas la bibliotekon, sed eble la libroj efektive ne metiĝos en la libraron.

Kial? Ĉiu biblioteko publika strebas krei ekvilibron inter la volo kaj bezonoj de la komunumo. Kaj ĉiu biblioteko havas limigitan spacon kaj monon por fari tion. Biblioteko kun nur ofte petataj materialoj (bibliotekoj enhavas pli ol librojn!) malhavas librojn pri matematiko, scienco, historio nefama, ktp. Biblioteko kiu ne havas famajn romanojn kaj romantikaĵojn, sed nur kelkajn librojn pri komplotteorioj, estus tute ignorata de preskaŭ ĉiuj.

Kio okazas al materialo donacita sed ne pruntebligita?

Por multaj publikaj bibliotekoj ekzistas helporganizoj

neprofitcelaj kun nomoj kiel “Amikoj de la biblioteko _____”. Kiam biblioteko ne plu bezonas materialojn, la Amikoj vendas ilin ĉe butiketo aŭ evento.

Por ke libro ne tuj vendiĝu, anstataŭ donaci libron, petu ke la biblioteko akiru ĝin.

Se vi serĉas en la retejo de via publika biblioteko, eble estas maniero peti materialon.

Bibliotekoj publikaj estas kaj avancemaj kaj konservemaj pri nova materialo, do tio, kion vi petas estu recenzita kaj akirebla.

Ne malesperu se la unua peto ne sukcesas. Repetu en la venonta jaro. Mi petis dum kvin jaroj antaŭ ol la biblioteko *kie mi laboras* akiris librojn pri Esperanto.

Libroj el papero ne estas la sola ebleco. Eble bitlibroj neniam tute anstataŭigos paperajn librojn, sed ili estas tre utilaj. Antaŭ ol ĝi akiris freŝajn librojn pri Esperanto, mia biblioteko almenaŭ faciligis legadon de bitlibroj de *Project Gutenberg*.

Mi konsilas peti la librojn **Complete Esperanto** <<https://bit.ly/30vMAVw>> de Tim OWEN (ISBN 9781473669185) kaj **English-Esperanto-English Dictionary** <<https://bit.ly/3lKuPKc>> de John C. WELLS (ISBN 9781595691491).

Timoteo RICE

Timoteo estas Direktoro kaj Rajtprotektanto (angle, *Ombudsman*) de Esperanto-USA. Li loĝas en Oklahomo.

<gartherio@gmail.com>

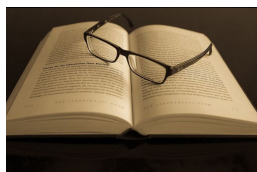
Eterna

mikronovelo • Jorge Rafael NOGUERAS

Mikronoveloj estas ege koncizaj rakontoj, ofte malpli ol 300 vortojn longaj. Por nia mikronovelo-rubriko ni aldonas kroman defion: rakontoj estu precize 100 vortojn longaj – nek pli, nek malpli. Sendu viajn centvortaĵojn al la redakcio (trovu la adreson en la kolofono), kaj eble ili aperos en venonta numero!

Antaŭ multaj jaroj, kiam mi estis tre juna, mi hazarde malkovris, ke mi kapablas transformiĝi en ion ajn.

Unue mi iĝis hundo, ĉar la vivo de mia dorlotbesto ŝajnis al mi tre agrabla. Tamen, kiam post nur deko da jaroj mi komencis kadukiĝi, mi decidis ŝanĝiĝi en pli longvivan beston: testudon. Mia enkarapaca vivo longe daŭris, sed ankaŭ ĝi, finfine, komencis

estingiĝi, do mi decidis fariĝi sekvojo. Mi pace arbis dum jarcentoj, sed mi finfine eksentis miajn branĉojn kraki ekrompiĝe. Kiel trompi la morton?

Finfine mi decidis transformiĝi en ĉi tiujn vortojn, kiujn vi nun legas. Nun, mi estas eterna.

Jorge Rafael NOGUERAS

Rafa ŝatas legi (kaj foje eĉ verki!) en Esperanto, estas “onklo” en la programo *Ekparolu!*, instruas la lingvon kadre de la Nord-Londona

Esperanto-klubo, kaj estas parto de la teamo kiu prizorgas la Esperanto-kurson en Duolingo (kie li ĉefe voĉlegas la frazojn).

<rafaeln@alum.mit.edu>

Kolofono

Redaktoro/Editor: Hoss FIROOZNIA

Kontaktu nin: <bulteno@esperanto-usa.org>, aŭ:

Usona Esperantisto, c/o Hoss Firooznia
CMC #271205, University of Rochester
500 Joseph C. Wilson Blvd.
Rochester NY 14627-1205
United States of America

Usona Esperantisto estas la dumonata bulteno de Esperanto-USA. Ni bonvenigas kontribuojn kaj en Esperanto kaj en la angla lingvo. Artikoloj estu inter proks. 500–1500 vortojn longaj. Prefere sendu materialojn retpoŝte, kune kun via nomo, adreso kaj foto. Kun ĉiuj aliaj fotoj bonvolu sendi informon pri datoj, lokoj, kaj nomoj de la foti(n)toj. Ni resendos poŝte ricevitaĵojn se vi aldonas mem-adresitan, afrankitan koverton.

La enhavo de *Usona Esperantisto* estas havebla laŭ la permesilo CC BY-SA 3.0 <<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en>>. Cetere ni petas, ke oni atendu du monatojn antaŭ ol represi la plej freŝajn artikolojn.

Opinioj esprimitaj en *Usona Esperantisto* apartenas al la individuaj aŭtoroj, kaj ne nepre reprezentas vidpunktojn de la redaktoro aŭ de Esperanto-USA.

Kontribuantoj bv. legi la kalendaron de limdatoj kaj redakciajn konvenciojn en nia retpaĝaro.

Usona Esperantisto (“American Esperantist”) is the bi-monthly magazine of Esperanto-USA. We welcome contributions in both Esperanto and English; preferred length for an article is between 500–1500 words. Please send materials by email if possible and include your name, address, and a close-up photo. With other photos please include the name of the photographer along with subject(s), location, and date. We will return contributions received by postal mail if you include a self-addressed, stamped envelope.

Usona Esperantisto is made available under the Creative Commons license BY-SA 3.0 <<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>>. As a courtesy, we ask that you wait two months before reprinting the latest content.

Opinions expressed in *Usona Esperantisto* are those of the individual authors and do not necessarily reflect the views of the editor or of Esperanto-USA.

Contributors should consult the deadline calendar and style guide on our website.

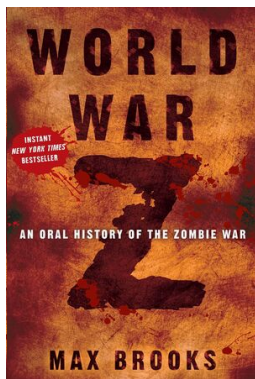
You don't have to be Sun freakin' Tzu

traduku! • HOSS FIROOZNIA

La rubriko *traduku!* prezentas al vi diversajn tradukdefiojn. En paraj numeroj aperas tekstoj en Esperanto por enangligi; en neparaj, tekstoj en la angla por elangligi. Leginte viajn respondojn, ni prezentos resumon de la diversaj proponoj kune kun niaj reagoj, komentoj, kaj proponoj.

Post longa paŭzo ni revenas al la teksto el № 2021:3, eltiraĵo el la sciencfikciaĵo *World War Z* de Max BROOKS.

Partoprenis en la tradukado sep bravuloj, inkluzive de kelkaj novuloj: AJ, BA, BS, CH, DH, MH, kaj SB. Mi kore dankas al ĉiuj, kaj esperas, ke ili trovis la ekzercon lerniga ... aŭ almenaŭ ĝuinda!

La sciencfikcia romano *World War Z* (2006) de Max BROOKS.

La romano konsistas el intervjuoj kun postvivintoj de apokalipsa milito kontraŭ zombia hordo. Same kiel en la antaŭa defio de Cory DOCTOROW, la lingvaĵo estas tia de “veraj homoj”, plena je familiaraj, modernaj, kaj ofte krudaj idiomaĵoj.

Kelkaj legantoj ŝajnis iom ŝokitaj pro la fivortoj, kaj mi kore pardonpetas al tiuj, kiuj ofendiĝis. Kutime mi ja provas eviti maldecaĵojn, sed ĉi-kaze temis pri riĉaj, aktualaj esprimoj en la angla lingvo, do ideala temo por tradukdefio. Ekde nun, tamen, anglalingvaj fivortoj aperos “kaŝitaj” kiel en multaj anglalingvaj gazetoj – per enmeto de steletoj.

Interesaj vortoj kaj parolturnoj

- *the old **adage** that armies perfect the art ...* — Multaj tradukintoj redonis *proverbon*. Tamen proverbo estas konciza esprimo de popola saĝo, kaj ĉi-kaze la saĝo ŝajnas pli faka ol popola. Aliaj tradukintoj proponis la pli ĝeneralajn *diraĵon* kaj *onidiron*. Ambaŭ bonaj, sed kio pri *aksiomo*?
- *I think that's a **big ol'** sack of it* — Duoble familiara esprimo, eĉ ne rekte nomanta la

enhavon de la metafora sako. Kompreneble, la celita ideo estas “sensencaĵo, mensogo, stultaĵo”, ktp. La aliroj de niaj tradukintoj plejparte dividiĝis en tri grupojn:

Ĉe unu poluso, oni provis fidele reteni la metaforon, elektante pli-malpli rektajn redonojn: *grandega amaso* (AJ), *amasego de fekaĵo* (CH), kaj la tre elvoka *haladza sako putraĵplena* (SB). Sed ĉu la metaforo estas sufiĉe konata por esti internacie komprenebla?

Alipoluse oni proponis purajn klarigojn: *sensence* (BA), kaj eĉ *fi-sensencaĵo* (DH) – eble por reteni iom de la maldececo de la anglalingva esprimo.

Meze inter la du aliroj (ekvatore?) oni provis ne nur reteni la metaforon, sed ankaŭ klarigi ĝin: *valoras sakon da ekskremento* (MH) kaj la bele aliteracia *sakpleno da sensencaĵo* (BS).

- *one **class-A, gold-standard clusterf*ck*** — Unue ni traktu la adjektivojn, kiuj ambaŭ emfazas la saman ideon: “la plej bona, la plej elstara.” Oni pravigeble proponis *unuvaranga*, *unuaklasa*, *altkvalitaj*, *supera*, kaj *modela*. Kelkaj volis reteni *gold-standard* per la laŭvortaj *ornorma* kaj *orbaza*, sed mi dubas, ĉu tiuj estas internacie klaraj.

Pri la substantivo: indas rimarki, ke temas ne nur pri maldecaĵo, sed termino kun preciza signifo, kiu subtile diferencigas ĝin de similaj vortoj kiel *sh*tshow* kaj *snaflu*.¹ Mallonge, ĝi nomas ege fuŝitan entreprenon rezulte de nekompetentaj decidoj. La vorto aparte konvenas en milita kunteksto, ĉar ĝi supozeble alprenis sian nunan signifon dum la usona milito en Vjetnamujo.

BS proponis la kreeman *fubaraĵo* (ŝajne de la anglalingva akronimo *fubar*, alia militdevena vorto). CH amuze proponis *volapukaĵoj*. Aliaj proponis *fikfiasko*, *fekaĵego*, *amasa kolizio*, kaj *fikaoso*. BA elektis klarigi la tutan esprimon per simpla, komprenebla lingvaĵo:

estis tute maltaŭgaj.

- **something that rolled off an assembly line** — bildiga priskribo de fizikaj armiloj por distingi ilin disde timo, pure emocia “armilo”. Denove, la aliroj dividiĝis inter klarigaj revortigoj unuflanke, ekz. *fabrikiĝis industriskale, armilo produktita en fabriko*, kaj pli-malpli laŭvortaj redonoj aliflanke, ekz. *io, kiu ruliĝis de muntoĉeno*. Kvankam muntoĉenoj ne estas ĉiutagaj aferoj en Esperantujo, eble indas konservi la mensan bildon, kiun ĝi pentras. Ĉu eble *io, kion oni muntis en fabriko*?
- *You don't have to be Sun freakin Tzu to know ...* — bela ekzemplo de *infikso*, tre malofta fenomeno en la angla. Simila al prefikso aŭ sufikso, infikso estas aldona morfemo – sed ĝi enmetiĝas *interne* de la vorto (aŭ ĉi-kaze, nomo). Tiu ĉi infikso estas eŭfemisma sakraĵo, sed efektive ĝi ne mallaŭdas aŭ insultas. Ĝi simple emfazas. Komparu ekzemple *fan-freakin-tastic* kaj *un-freakin-believable*.

La reguloj por emfazaj infiksoj en la angla estas surprize striktaj. Se vi volas ekscii, kial oni ne diras ekzemple **fanta-freakin-stic*, ekzistas detala klarigo de lingvosciencisto John MCCARTHY.²

La tradukintoj plejparte provis konservi la infikson, ekzemple per *Sun diable Tzu, Sun-feka-Tzu*, ks. Tamen laŭ mia scio, tia uzo restas nekonata en Esperanto. Do en la sinteza teksto mi uzis *moŝto*, proponitan de BS, sed en ne-infiksa formo: *oni ne devas esti moŝto kiel Sun Tzu*.
- *it's about scaring him enough to call it a day* — *rezignu; adiaŭu; ke la batalado povas ĉesi*. SB proponis la zamenhofan proverbon *Farita via farno, nun adiaŭ, mia kara! Kio pri cedu?*
- **break their spirit** — Preskaŭ ĉiuj provis konservi la esprimon, ekzemple per *rompi/difekti la spiriton/animon*. Sed mi dubas, ĉu la *spirit* en tiu esprimo vere rilatas al psiko, karaktero, aŭ malmateriala substanco.

Temas pri kuraĝo, ĉu ne? Pri volo. BA bone klarigis la ideon alivorte per *detruo ilian esperon*.

- **Shock and Awe** — milita taktiko de rapida venkado. La senco de *shock* sufiĉe similas al *ŝoko*, sed la plursenceco de *awe* kaŭzis malkonsenton inter la tradukintoj. Kelkaj proponis *miro* – kiu kutime estus bonega traduko – sed ĉi-kaze *awe* havas kromsencan de timo, kiu ŝajne mankas en *miro*. Aliaj proponoj uzis *teruro*, *timigo*, kaj la tre konvenan *impono*, kiun PIV difinas tiel: “kaŭzi tian respektan admiron, ke oni emas cedi, aŭ obei ...”
- *(it) boomeranged back in our faces* — jam ekzistas *bumerango* en Esperanto, do kelkaj verbis ĝin. Aliaj elektis la pli fundamentan *resaltis*. MH proponis *retropafis*, kaj BA klarigis la esprimon per *(ĝi) venkis nin*.
- **restored confidence to the American people** — okazis iom da konfuzo pri la pluraj sencoj de *confidence*. La ideo en la originala frazo ŝajnas esti “sento de sekureco (pri la efikeco de la armeo)”. Do, *fido*. La vorto *konfidenco* estas falsa amiko, ĉar ĝi nomas “komunikon de privata aŭ sekreta informo”. Ankaŭ *memfido* ne tute taŭgas, ĉar la popolo ne rehavis fidon pri si mem. Kelkaj proponis *konfido*, kiu eble taŭgas. Plej plaĉas al mi la simpla *redonis fidon al la usona popolo* (CH).
- *we practically told them to kiss their ass goodbye* — Laŭvorte, la usonangla *ass* nomas pugon, sed ĝi partoprenas en multaj idiomaĵoj kun mirinde diversaj sencoj. Interalie oni povas *bust one's ass* (laboregi, peni), *haul ass* (rapidi), *get one's ass into gear* (hasti, eki), *not give a rat's ass* (neniel zorgi pri), kaj eĉ *bet one's ass* (esti ege certa).

Simile, la esprimo *kiss one's ass goodbye* ne vere temas pri adiaŭa kiso al (kaj perdo de!) la propra pugo; temas pri konsciigo de iu pri sia baldaŭa pereco. Kelkaj tradukintoj provis konservi la metaforon laŭvorte, sed ĉu ĝi estas internacie komprenebla? Plaĉas al mi, kiel MH nur parte retenis la metaforon per la malpli

enigma ili adiaŭu sin. BA klarigis la aferon alivorte, proponante *tute senesperigis ilin*. Nu, kiun aliron vi preferas?

La “sinteza” traduko

Jen provo krei sintezan tekston uzante la proponojn de niaj tradukintoj kun kelkaj aldonoj.

Historiistoj emas diri, ke Jonkerso reprezentis “katastrofan fiaskon de la moderna militaparato,” ke ĝi pruvis la malnovan aksiomon, ke armeoj perfektigas sin por la antaŭa milito ĝustatempe por alveno de la sekva.

Laŭ mi, tio estas sakpleno da sensencaĵo. Jes, ni ne estis preparitaj. Niaj iloj, nia trejnado – ĉio estis la plej supera, unuaranga fuŝaĵego. Sed la armilo vere misfunkciinta ne estas io, kion oni muntis en fabriko. Ĝi estas tiel malnova, kiel ... mi ne scias. Nu, eble kiel militado mem. Ĝi estas timo, bubo – nur timo. Kaj oni ne devas esti moŝto Sun Tzu por scii, ke vera batalado ne temas pri mortigo aŭ eĉ vundado de la malamiko – temas pri timigo sufiĉe profunda, ke li cedas. Rompi la volon de la malamiko, jen la celo de ĉiu sukcesa armeo – ĉu per triba vizaĝfarbo, aŭ “blitzkrieg” aŭ ... kiel oni nomis ĝin en la Golfa Milito? Ĉu “Ŝoko kaj Impono”?

Nu, kio se la malamiko sentas nek ŝokon nek imponon? Ne nur ĉar li rifuzas, sed ĉar li biologie ne kapablas?! Jen kio okazis tiun tagon apud Novjorkurbo. Nia malsukceso ŝoki kaj imponi Zoĉjon resaltis en niajn vizaĝojn. Ili tute ne timas! Ne gravas, kion ni faros. Ne gravas, kiom ni mortigos. Ili neniam, neniam timos!

Jonkerso devintus esti la tago, kiam ni redonis fidon al la usona popolo. Anstataŭe, ni efektive diris, ke ili adiaŭu sin.

Por tiuj, kiuj volas kompari la tradukojn kaj vidi ĉiujn detalojn, en la reta versio de la artikolo vi trovos paralelan prezenton de la proponoj.

La nova defio

Denove ni restas ĉe sciencfikcio, sed de vere alia stilo. Jen kelkaj alineoj adaptitaj el la klasika novelo *Transience* de Arthur C. CLARKE, unue aperinta en *Startling Stories* en Julio, 1949.

The forest, which came almost to the edge of the beach, climbed away into the distance up the flanks of the low, misty hills. Underfoot, the sand was coarse and mixed with myriads of broken shells. Here and there the retreating tide had left long streamers of weed trailed across the beach. The rain, which seldom ceased, had for the moment passed inland, but ever and again large, angry drops would beat tiny craters in the sand.

It was hot and sultry, for the war between sun and rain was neverending. The trees grew everywhere, softening the contours of the land so that the hills blended smoothly into each other. Only in one place could the bare, uncovered rock be seen, where long ago some fault had weakened the foundations of the hills, so that for a mile or more the sky line fell sharply away, drooping down to the sea like a broken wing.

Moving with the cautious alertness of a wild animal, the child came through the stunted trees at the forest's edge. His face, brutish though it was, might have almost passed in human society, but the eyes would have betrayed him.

Piednotoj

1. **Purtill, Corinne.** “The difference between a snafu, a sh*tshow, and a clusterf*ck”, *Quartz*, March 16, 2018 <<https://bit.ly/3GKeahA>>.
2. **McCarthy, John J.** “Prosodic Structure and Expletive Infixation”, *Language*, Vol. 58, No. 3 (Sep., 1982), pp. 574-590 <<http://www.jstor.org/stable/413849>>

La redakcio (trovu ĝian adreson en la kolofono) akceptos vian proponon **ĝis la 15-a de Februaro**. Ne necesas sendi plenan tradukon, se vi ne kapablas aŭ ne volas. Sed ĉiukaze bonvolu sendi **nur unu** proponon, ne plurajn diversajn provojn. Sukceson!

La terura ekkrio

el la arĥivo • Henry William HETZEL

Dankon denove al Kinen CARVALA pro lia trovo kaj provlegado de la jena artikolo en niaj enskanitaj arĥivoj. Ĝi unue eldoniĝis antaŭ 104 jaroj en *Amerika Esperantisto* (Dec., 1917). La artikolon oni atribuis al “H. W. H.”, do supozeble temas pri **Henry William HETZEL** <https://eo.wikipedia.org/wiki/Henry_William_Hetzel>.

Mi ofte aŭdas, kiam mi finas argumenton por Esperanto, “Ho jes! La ideo estas bona kaj Esperanto estus alpreninda afero se ĉiu persono ĝin alprenus.” Tio ĉi min ridetigas kaj mi ĉiam rememoras fabelon, kiun mi ie aŭdis, – aŭ eble mi nur ĝin elpensis; – ne estas grave. Jen ĝi:

Antaŭ multaj, multaj centjaroj, dum tempo nun tute forgesita, estis la insulo Toruno en la mezo de la Suda Maro. Ne demandu al mi, kie precize estas aŭ estis tiu nun nekonata insulo. Eble ĝi jam delonge malaperis en la maron, aŭ eĉ eble ĝi neniam ekzistis; – ne tro demandu. Tamen, iam dum unu el la plej prosperaj periodoj en la historio de Toruno regis la saĝa Reĝo Hurafo. Mi diras “saĝa” ĉar neniu en la tuta insula reĝlando havis pli da scio pri la profundaĵoj de la artoj, sciencoj, literaturoj kaj lingvoj ol la Reĝo mem. Ne nur li mem estis tre instruita, sed lia plej arda pasio estis instigi la saman kleracon al aliaj. Do ne estu surprizita, kiam mi diras, ke la ĉefaj elspezoj de la rega trezorejo estis por lernejoj, bibliotekoj kaj sciencaj eksperimentadoj. Precipe, la studo de astronomio lin allogis, kaj nature per observatorioj

kaj teleskopoj li kaj liaj fidelaj regatoj multe okupiĝis.

Unu tagon, kiam la Reĝo Hurafo estis en la Reĝa Biblioteko leganta volumon pri la luno, subite al lia cerbo ekvenis la ideo, “Kvankam la luno estas distance multajn milojn da mejloj, – tro malproksima por ia facila interparolo inter la loĝantoj de nia najbara planedeto kaj ni mondanoj – eble se ni farus sufiĉe grandan bruon tie ĉi, la lunanoj ĝin aŭdante almenaŭ scius, ke la mondo nia ne estas senhoma.”

Tre bonega ekpenso! La sekvanta tago, laŭ la ordono de la Reĝo, kurieroj kaj heroldoj trakuris la landon proklamante, ke ĉiu regato nepre kunvenu en la mezo de la insulo por kunagi en la kriego, kiu certe atingos la malproksiman lunon. Tie, sur la Heruga Plataĵo je la tago elektita, staris la tuta loĝantaro de la reĝlando, ĉiu persono preta por fari la teruran ekkrimon.

En la centro de la atendanta popolamaso staris la Ĉefministro kaj, kiam li per suprenlevita oficbastonetito donis la signalon por fari la laŭtegan bruon – kio okazis? Ĉu ŝajna tertremo frapis la insulon? Aŭ ĉu la oreloj de la ĉeestantoj estis fenditaj pro la terura ekkrio? Ne, ĉar mi estas veramulo mi devas diri al vi nur la bedaŭrindan fakton. Nenia bruoj okazis; ne eĉ unu murmureto oni aŭdis. Ĉiu persono nur silente atentis la bruegon, kiun li atendis, ke la aliaj estis farontaj.

Ho ve! Tiel multe da homoj en tiu ĉi plibonigebla mondo estas pretaj por kunlabori nur post kiam ĉiu el la aliaj faros la komencon!

La vivo de Peĉjo

ŝercoj • Timothy BORONCZYK

Teksto kaj ideo de Timoteo; desegnaĵo de “Awesome Satyr”.